

Jan Kochanowski
Fragmenta

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Jan Kochanowski *Dzieła*

oprac. Aleksandra Ćwiklińska

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-01-6

strona: kt

- 1: FRAGMENTA
- 2: álbo pozoftále Piímá
- 3: IANA
- 4: KOCHANOWSKIEGO.
- 5: W Krákowie/
- 6: Z Drukárnie Lázárzowéy/ Roku
- 7: Páńfkiégo/ 1590.

strona: 3

- 1: WIELMOZNEMU PANV A PANV,
- 2: Ie^{go} M. Pa^{nv} Ianowi Firleiowi
- 3: Z DAMBROWICE, PODSKARBIE^{MV}
- 4: Koronnému, etc. fwému
- 5: M. Pánu.
- 6: Ian Iánufzowfki, flúzby fwé powolné
- 7: w miłóściwą láfkę záléca.
- 8: ZA tym/ á day Boże by fczęfnym/ W. M. mégo M. Pá
- 9: ná wfępom ná Podfkárbítwo Koronné/ widzác wiele
- 10: ich/ którzy witáią/ fczęfnégo y dlúgiégo życia winfzuią/
- 11: poczty oddawáią/ y znáki porádowánia wyftá-
- 12: wiáią: Witam y ia téz/ winfzuię/ y z tą iáką taką pocztą ftáwiam
- 13: íe przed olobą W. M. mégo M. Páná. Znák wprawdzie
- 14: mály porádowánia/ ile ná poyźrzeniu: godny iednák ile rozu
- 15: miém/ równéy iefliż nie wietfzéy ceny z infzémi/ którzy ábo od
- 16: złotá y srébrá/ ábo więc od kleynotów drogich co oddawáią.
- 17: Pytafz W. M. co tákiégo? Kart kilká/ nie owych málowá
- 18: nych/ ále owych które íe y Ie^{go} M. Pánu Woiewodzie Krá
- 19: kowfkiému/ y W. M. mym M. Pánóm podobály ná ón czás/
- 20: kiedyście W. M. obádwá przez Iędrzeiów/ przed dwiemá

- 21: láty iádąc/ zbieglé przed powietrzem Mułas liché moie/ z
22: Miłościwéy łáiki fwéy náwiédzác raczyli: kart piáných kil
23: ká pozoftálych onégo pámiéci wiecznéy Kochánowfkiégo Ia
24: ná/ które iefcze dotąd świátá niewidziály. Kochánowfkiégo
25: mówię/ który ile w fwéy profefsiiéy/ iż ieden táki czáfów na
26: fzych byl/ poświadczył y W. M. íam/ y dom wízytek zacny

strona: 4

Przemowá

- 1: W. M. y Koroná wízytká/ náwet y poítronné kráie/ które
2: iefliż nie z twarzy/ tedy go z godności znály. Wiém iż íie go-
3: dżiło dawniéy íe wydác/ czegobym był y íobie íam życzył: íeno
4: W. M mój M. Pan wíedzítec raczył/ gdzie człowiek velis
5: fortunæ in diuerfos ícopulos huc atque illuc impellitur, á pewnégo portu
6: doíiác/ y mocnégo máłztu wiác íie niemoże/ tám trudno íná-
7: czéy. Nie ímieízkáło íie íednáik íic/ á podobno
8: ná czás/ áby przy íkárbiéich Koronnych/ y ten ofítátni klénoóik íkárbu Pol
9: íkiégo był/ pod obroná W. M. W práwdzíte ná níktórych
10: ímieyfcah níezupełny/ íom go nízkąd doítác íiemógł: ále á
11: za kto v íiebie zupéłnie wízytko íiawízy/ do mnie póízle/ te
12: dyby íie potym wízytko wćále wydáło. W. M. tedy mój
13: M. Pan/ przíymíeíż to/ próízę/ témi czály z íiłościwá łáiká
14: tą/ którą y W. M. íam/ y dóm wízytek W. M. był níekiedy
15: łáikaw ná íámégo Authorá/ y ná íię téż nie godnégo kíedyś
16: íługę domu W. M. A zátym íáko náypilníéy íogę/ zálécam
17: íie do téyże łáiki młóściwéy W. M. mégo M. Páná: Páná
18: Bogá próízác/ ábyś W. M. w łáíce pánfkiéy/ íczęścíen/ íkárby
19: níetylko íwémi/ któreíi łáiká Pánfka/ náíurá/ rozum/ y íczę
20: ścié íámégo W. M. y Dom wízytek zacny íoynie vdárowá
21: íá: ále y koronnémi dłuigo dobrze ízáfowác v íiá/ y ítrózem
22: íich dobrým bydż raczył. Dan z Krákowá 20. dníá Czérw

23: cá/ Roku Pánłkiégo/ 1590.

strona: 13

1: PIESNI KILKA

2: IANA KOCHANOWSKIEGO

3: Piesn I.

4: PEwieném tego/ á nic fie niemylę/

5: Ze/ bądź zá dłuęą/ bądź zá krótką chwilę/

strona: 14

Pieśni

1: Albo w okręćie cáłym doniešiony:

2: Albo ná dešce biédnéy przypláwiony:

3: Będe iednák v brzegu/

4: Gdzie dáléy niémáłz biegu:

5: Lecz odpoczynek/ y fen nieprzešpány/

6: Ták pánóm/ iáko chudym zgotowany.

7: Ale ná šwiećie kto ták głupi żywie/

8: Zeby niepráęął przeiechác šczęšliwie/

9: Dróg niebešpiecznych á všć niepogody/

10: Y šturmów frogich/ króm šwéy znácznéy šzkody?

11: Lecz tylko že práęniemy/

12: Ale nierozumiémy/

13: Czego fie trzymác/ iáko fie šprávowác/

14: Zeby nieprzyšzło nákoniec bobrowác.

15: A chytré morze/ ile znákomitych/

16: Tyle pod wodą żywi škał zákrytych.

17: Tu šiedzi/ złotem/ czešć koronowána:

18: Tu lekkim piórem šlawá przyodšiana:

19: Tu chćiwošć niešczęšliwa/

20: Zbiéra/ á nie vżywa.

21: Tu luba roškofz/ y zbytek wyrzutny/

- 22: Pod niemi nędzą prędką/ y żal śmutny.
23: Tąmże y krzywdą/ y zazdrość przeklęta/
24: Przed którą biada ząwždy cnotą święta.
25: Więć iefli człowiek iednę łkále minie/
26: Wnet ná to mieyfce ná inłzą náplynie:
27: Ták iż łnadź namędrłżému
28: Trudno pogodzić temu/
29: Aby przynamniéy więznać/ ábo zbłędzić
30: Niémiał/ chyba gdy kogo Pan chce rzędzić.
31: Wódzu prawdziwy/ y wieczna światłości/
32: Vlkróm z łáfki łwéy morłkie nawałności.

strona: 15

Iana Kochánowłkiego

- 1: A podnieś ogień portu zbąwienného:
2: Ná który pátrząc moglibyfmy tego
3: Morzá chytrého zdrady
4: Przebydź/ bez włzelkiéy wády:
5: A dopczynąć po tym żegłowaniu/
6: W długim pokoiu/ y bełpiecznym łpaniu.
7: Piełn II.
8: Niéma świat nic trwálého: á to bárzo grzeczy/
9: Iáki lińcia/ táki iefł rodzaj y człowieczy.
10: Ale rzadki/ coby tę powieść Homerowę/
11: Przypuściwłzy do vlzu/ wlepił łobie w głowę.
12: Bo káždého łwa włafna náđzieiá vwodźi/
13: A ledwie łie z człowiekiem zaráz nieurodźi.
14: Póki ząkwitła młodość łtoi w łwoiéy mierze/
15: Lekka myśł/ niepodobné rzeczy przed się bierze:
16: O łtárości nie myśli/ áni ná śmierć pomni/
17: A w dobrym zdrowiu będąć choroby niewłpomni.

- 18: Szalony ludzki rozum/ áni oni znáią/
19: Iáko młodość/ y żywot prędko wpływáią.
20: Co ty wiedząc/ bądź ćierpliw do kréfu żywotá/
21: Strzegąc sie/ ile możesz/ trofki á kłopotá.
22: Pieśń III.
23: OKo śmiertelné Bogá niewidziáło/
24: Proznoby sie tym kiedy chłubić miáło.
25: Lecz ón w fwyh fprawách iest ták znákomity/
26: Ze naproftszému niemoże bydz skrity.
27: Kto miał rozum/ kto ták wiele mocy?
28: Ze świat poftawił króm żadnéy pomocy?
29:

strona: 16

Pieśni

- 1: Kto władnie niebem? kto gwiazdami rządzi?
2: Ze sie z nich żadna nigdy nieoblądzi.
3: Zá czyią fprawą wednie słońce chodzi?
4: A miesiąc świeći/ kiedy noc nádchodzi?
5: Káždy znać muśi króm wżelákiéy zwády/
6: Ze sie to dzieie wżytko z Páńfkiéy rády.
7: Iego porządkiem láto Wiofnę góni/
8: A czuyna Ieśień przed zimą sie chróni.
9: Ten opátruie/ że morze nie wzbierze/
10: Choć wżytki rzeki w fwoié łono bierze.
11: A to nas namniéy niechay nie obchodzi/
12: Ze nád niewinnym czáfem zły przewodzi.
13: Albo że gorfzy/ świat powoli máią/
14: A dobrzy rychléy niedofáték znáią.
15: Wżyfťko to Pan Bóg wywróci ná nicé:
16: Ieno kto weyrzy w iego táiemnice/

- 17: Iáko nákoniec zły przecię wypada/
18: A dobry w iego máieftacie siada.
19: Toć grunt wżytkiégo/ byfmy Bogá ználi/
20: A iemu spráwę wżégo przypifáli.
21: Kto fie zá czáfu tego nie nápiie/
22: Czlowiek ná świecie niepobożny žiie.
23: Tego fwych dżiatek ftárfzy náuczaycie/
24: To wychowánié fynóm wáżym daycie:
25: A niech nie będą názbyt piefczonémi/
26: Niech przywykáią spác ná gołéy žiemi.
27: A skoro który doroście fwéy miary:
28: Niechay fie w polách vgania z Tátary.
29: Niech wzdycha żoná mężnégo Tiránná/
30: Pátrząc nań z murów: y dorofła Pánná.

strona: 17

Ianá Kochánowfkiego

- 1: Nieftetyfz/ by ten naieznik ták młody/
2: Niepopadł iákiéy znákomitéy fzkody:
3: Iefli gdzie ná Lwá nieborák vgodži/
4: Który po fzyię we krwi ludzkiéy brodži.
5: Przed śmiercią żaden fchrónić fie niemoże:
6: Y piérzchliwému prędkość nie pomoże.
7: A zaż nielepiéy flawy fwéy popráwić/
8: Niż prózno śiedząc w ćieniu wiek fwóy tráwić?
9: Męztwem Achilles/ męztwem Hektor flynie/
10: A ich pámiątká wiecznie niezáginie:
11: Męztwem Alcides do niebá fie doftał/
12: Y Pollux bogiem nieśmiertelnym zoftał.
13: Piefn IIII.
14: Kladyby kogo Bóg był fwémi flowy

- 15: Vpewnił/ że miał czasu wżelákiégo
16: Strzedz od złych przygód/ iego biednéy głowy:
17: Miałby przyczynę/ żáłowác sie fwégo
18: Niezczęścia/ płącąc/ że mu sie nie sftáło
19: Dofyc/ ták zacnéy obietnicy iego.
20: Ale że Bogu známi sie niezdáło
21: Ták poštěpowác: prózno nárzékamy
22: Ze sie co przeciw myśli nam przydáło.
23: Wżyfcy w niepewnéy gołpodzie miełzkamy:
24: Wżyfcyfmý pod tym práwem sie zrodzili/
25: Ze wżem przygodóm/ iáko cél/ bydz mamy.
26: Ná tym rzecz wżytká/ żebyfmý nošili
27: Skromnie cokolwiek ná człowieká przyydzie:
28: A w niefortunie názbyt nie tełknili.

strona: 18

Pieśni

- 1: Płác/ álbo nie płác/ z drógi fwéy nie zydzie
2: Bozkie przyzrzenie/ prózno siekto zdziéra:
3: Niewola ciągnie/ choć kto nie rad idzie.
4: Nádzieia dobrá ferca niech podpiéra:
5: Zaż to/ że źle dziś/ ma źle bydz y potym/
6: Iedenże to Bóg/ co y chmury zbiera:
7: Y co rozświeca niebo fłóncem złotym.
8: Pieśń V.
9: PAnie/ iáko bárzo błędzą/
10: Którzy cię niedbálym ładzą:
11: A iż prawie żadnéy rzeczy/
12: Niechcełz miec ná swoiéy pieczy.
13: Niewiém/ czego więcéy trzebá/
14: Przeciwko nim świadczą niebá:

- 15: Świadczą gwiazdy niezliczoné/
16: Ná powietrzu zápaloné.
17: Kiedy słońce swégo wśchodu/
18: Albo chybiło zachodu?
19: Kiedy miesiąc iáfné rogi/
20: Skłónił od swéy zwykłéy drógi?
21: Tóż nam y ziemiá zeznawa/
22: Która pewnych czáfów dawa/
23: Zbozá w wielkiéy obfitości/
24: Synóm ludzkim ku żywności.
25: Niechay źli we złoćie chodzą/
26: Y nád lepźemi przewodzą:
27: Iednák złé sumnienié máią/
28: Sądu twégo fie lękáią.

strona: 19

Iana Kochánowkiego

- 1: A ia pátrzáiąc z dáleká/
2: Ná łczęścié złégo człowieká:
3: Im dáléy/ tymém pewnieyfy/
4: Ze iest żywot poślednieyfy.
5: Bo/ żeś ty Pan śpráwiedliwy/
6: Niepodobác fie złośliwy.
7: A ielli mu tu nie płáćisz/
8: Muśi czas bydź/ gdzie go stráćisz.
9: Wzywałem cię wieczny Boże/
10: Idąc wieczór ná swé łóże:
11: Wzywałem cię o północy/
12: A byłeś mi ku pomocy.
13: Nieprzyaciél stał nádemną/
14: Mógł vczynić wśzytko zemną:

- 15: Spałem/ iáko zárzezány/
16: On mi nieśmiał zádác rány.
17: A ná piérwíże mé ocknienié/
18: Y fłow kilká przemówienié/
19: Pánie/ znác żeś mię ty brónił:
20: Vcíékl/ á nikt go niegónił.
21: A co mnie był nágotował/
22: To sam máło niełkofztował:
23: Bowiém od wielkiégo ftráchu/
24: Wypadł oknem nádól z gmáchu.
25: Ani miecz/ áni mię siłá/
26: Złéy przygody obróniła:
27: Ieno łczéra łáłká twoiá/
28: Co wyznawá dufzá moiá.
29: Y póydę do dómu twégo/
30: A w pośrzodku zboru włzego/

strona: 20

Pieśni

- 1: Będęc mój Pánie dziękował
2: Z łáłki twéy/ żeś mię záchował.
3: A ludzie zápamiętáli/
4: Którzy łpraw twych niepoználi:
5: Niechay dziś ná oko znáią/
6: Ze cię dobrzy łtrózem máią.
7: A przepuścífzli co ná nie/
8: Złituiefz łie zásię/ Pánie:
9: Iáko więc y złym łowito/
10: Płáćifz zátzymáné myto.
11: Pieśń VI.
12: COby ty/ vrodziwa Háńno ná to dáłá/

- 13: Aby tá twoiá gładkość wiecznie ztobą trwála?
14: Wierzę w tym wieku młodym áni myśliż o tym:
15: Ale byś téż y dobrze myśliá/ nic po tym.
16: Bo czás nie da trwać żadný rzeczy w iedný mierze/
17: A iáko wŕzytko niešie/ ták zász wŕzytko bierze.
18: Widziałem ia poránu piękny kwiát przyiemny/
19: A widziałem zász wieczór zwiędły/ y nikczemny.
20: Y drzewá/ które teraz odziały fie w liście/
21: Złupi z tego vbioru mroźný žimy przyŕzćie.
22: W tymże práwie y człowiek/ á w gorżym: bo kwiáty/
23: Y drzewá/ w rok wetuią zázwždy fwéy vtráty/
24: Odmładzáiác fie znowu: ále człowiekowi/
25: Kiedy fie raz ná twarzy žimá poftánowi/
26: A włos śniegiem przypadnie/ gęfta wiofná minie/
27: Niżli z głowy przeżiębléy ten žimny rok zginie.
28: Czemu ielén piérzchliwy łáfkáwŕzé ma bogi/
29: Którému wolno zrzucić pochodzoné rogi?

strona: 21

Ianá Kochánowŕkiego

- 1: Czemu wąż fortunnieyŕzy/ który z przyrodzenia/
2: Káždy rok wiotché látá ná młodá pŕeć mienia?
3: Człowiek choć wyraz Boży/ nieŕpoŕobny ná to/
4: Ani nálażł fortélu ná ŕzedziwé láto.
5: Ofzukały fie królá Teŕŕálfkiégo cory/
6: A oycá nieboraká iefcze báržíey/ który
7: Dáć gárdło muŕiał/ dla ich głupiéy pobożnoŕci:
8: Bo žyczác mu nowych lat/ y piérwŕzéy młodoŕci/
9: W nádzieię žiól zchwalonych/ ŕpólnie go zabiły/
10: Zeby wrzeczy ftárą krew z niego wycédziły.
11: Potym go czarownicá w koćiel wrzácéy wody

- 12: Wrzuciła między zióła: á ten nierzkąc młody/
13: Ale áni wftał żywy: iákoby to było
14: Kółztowné ziele/ coby fto lat wypárzyło.
15: Przeto póki pánuie Wiofná w twarzy twoiéy/
16: Day fie/ Háнно/ nápátrzyć wdzięcznéy krafy fwoiéy:
17: Którá nie da nic naprzód áni Phořphorowi/
18: Kiedy napiękniéy z morzá wynika ku dniowi.
19: A wy málárze/ y wy/ co mármór ćiefzećie/
20: Iefli przyřzłému wieku záchowác fie chcećie:
21: Máluyćie tę piękną twarz/ y rzeźćie w kámiéniu.
22: Niebył iáko żyw Zewxis w tákim podziwieniu:
23: Ani zacny Phidiás/ iáko wy możećie/
24: Z téy tylko láméy řtuki/ řławni bydź ná řwiećie.
25: Ia ná fárbách málárřkich nic fie nie rozumiém/
26: Tákte wiele z mármórem pořtępowác vmiém:
27: Ale wiérřzem ozdobnym/ y rymy gładkiémi/
28: Mam nádzieię/ że z miřtrzmi porównam dobrémi.
29: Témi ia przeciw długim látóm fie záltawię/
30: A zá chęćią cnych bogiń/ imię twé wybáwię
31: Z niepámięći nieřczęłnéy: że o twéy vrodzie/
32: Będzie wiek pozny wiedział y po nářzym řchodzie.
33: Nie była wiecznie gładka řławna páni oná/
34: Dla któręy mocna Troia z gruntu wywróconá:

strona: 22

Pieřni.

- 1: By ią był Párys poznał w řzóřtymdzieřtym lećie/
2: Nigdy by był téy trwogi nie wzbudził ná řwiećie.
3: Ale iednář/ co iéy wiek řákomy vřzkodził/
4: To řwym piřmem życzliwy poétá nářrodził.
5: Zá co/ niewiém/ přecz go Bóg řlepoty niezbáwił/

- 6: Ponieważ Stezychorá o wzrok był przyprawił/
7: Ze też iłtą śmiał gánić rymem wlczypliwym:
8: Acz to potym odwołał piórem ofobliwym.
9: Ia ztąd oczu nie łtrące/ y w tym będę łtały/
10: Ze chwalić nie omieszkam/ co iełt godno chwały.
11: Bo nie ledá/ Bóg/ iáko łwych dárów rozdawa/
12: Tému łáfkáwłzy/ komu co nád ludźi dawa.
13: Przeto tułz dobrze/ Háńno vrodźiwa/ łobie/
14: Z twoich dárów znáć/ że Bóg iełt łáfkáwym tobie.
15: Który iáko ozdobe y piękność łzácuię/
16: Ten czyn/ niezmięzonégo łwiátá okázuie/
17: Ták pięknie zbudowány: kto łklepowi temu/
18: Nadobnémi gwiazdami łlicznie łádzonému/
19: Náđziwowáć łie może? kto nocołwiétnégo
20: Miełsiácá/ ábo łłońcá niełpracowánégo/
21: Nápátrzył łie do woléy/ lubo ráno włtáie/
22: Lubo ku wieczorowi pęđki bięg podáie?
23: Táci węc z łwéy łóznice nowy oblubieniec
24: Wychodźi: ná nim złoty płácz y złoty węcieniec
25: Perłámi przeplátány/ goré znákomity/
26: Iego ze włzech namilźéy dar niepołpolity.
27: Ale y źiemiá nie iełt bez łwoiéy ozdoby/
28: Bo y tę Bóg ołzłáchcił dźiwnémi łpołoby:
29: To/ górámi/ to łáły/ to kryłztałowémi
30: Rzekámi: to łákámi pięknie kwitnácémi.
31: A w poły iá przepáł morzem vrównánym/
32: Prołto iákoby páfem łrębrem okowánym.
33: Táci przedewłzytkimi/ polem rozmierzonym/
34: Leći obrzym vdátny pęđem niewłściágnionym.

Iana Kochanowŕkiego.

- 1: Tego ná krésie czeka/ álbo trynóg drogi/
- 2: Albo prędkí kón álbo bawól złotorogi.
- 3: To tákié/ co widzimy. Cóz gđzie náłzé oczy
- 4: Dośiąc niemoga? gđzie myśl/ która niebem toczy/
- 5: Gđzie lámá piękność świeći/ y kłztały wńzech rzeczy?
- 6: Niemoże tego poiąć mdły rozum człowieczy.
- 7: Dar Boży tedy gładkość/ á dar známienity:
- 8: Bo iefli go ten nie da/ z inąd nie nábyty.
- 9: Iáko fá infzé rzeczy/ których człowiek może/
- 10: Zá fwym ftáraniem doftác: tu nic niepomóże.
- 11: Piefn VII.
- 12: BOdayći złé dni/ niechcełz mię miłowác/
- 13: Bych fie czuł/ móglćibych iuż podźiękować.
- 14: Biádálz mnie ná cię/ to mi głowę pfuiefz:
- 15: Ináčéy niewiem/ ieno mię czáruiefz.
- 16: Przypátruiąc fie twéy cudnéy poftáwie/
- 17: Drugiby przyśiągł/ iżeś mu iuż práwie/
- 18: Biádálz mnie ná cię/ etc.
- 19: Ináčéy niewiém/ etc.
- 20: Nieobiecuielz/ áni téż odmawiałz.
- 21: Ieno mię słowy próznemi zábawiałz.
- 22: Biádálz mnie ná cię/ etc.
- 23: Ináčéy niewiém/ etc.
- 24: Wńzytko fie boifz/ áno niémałz kogo/
- 25: Nie káždyć kała/ co to pátrza frego.
- 26: Biádálz mnie ná cię/ etc.
- 27: Ináčéy niewiém/ etc.
- 28: Mam z łobą wiécéy niź dofyc kłopotá/
- 29: A wńzytko mi fie zda/ że ciągnę kotá.

30: Biądálz mnie ná cię/ etc.

31: Ináčéy niewiém/ etc.

strona: 24

Pieśni

1: Nie karmże mię iuz tą nádzieią dáléy/

2: Ráčéy mi powiédź/ mój miły niezáléy.

3: Biądálz mnie ná cię/ to mi głowę pfuiefz:

4: Ináčéy niewiém/ ieno mię czáruiefz.

5: Piefn VIII.

6: Kiedy fie ráné zápaláią zorzá/

7: A dzień z wielkiégo wyftępuie morzá:

8: Przyfzedłem ná brzeg/ kędy Wilá bieży/

9: A tám siedziála ná wyfokiéy wieży/

10: Podiawfzy rękę/ fmutna białagłowá:

11: Y pocznie z płaczem nárzékác w té fłowá.

12: Tákżem ia bárzo niefortunna byłá?

13: Tákżem ia wiele fczęfcíu przewiniła?

14: Ze temu gwóli bydź niebogá mufzę/

15: Który iáko grzech mierzi moię dufżę.

16: A ten gdzieś fiedząc nárzéka zdáléká/

17: Przed którym niémam milfżégo człowieká.

18: Slub mi przywodzą poniewolné fłowá/

19: Ná które nigdy niezwalála głowá:

20: A ono było lepiéy fercá pytác/

21: Które gdy niechce/ fłow fie prózno chwytać.

22: Niech fie tym ciéfzy/ że mię ma w niewoli/

23: Ręce mógl zwięzác/ myfli niezniewoli.

24: Bogu táiemné nie fą ludzkie fpráwy/

25: Ten z niebá widzi/ kto krzyw/ á kto práwy.

26: Ia niémam komu krzywdy fwéy powiedziéc/

- 27: Iełlibych miáá/ y to trudno wiedzieć.
28: Iednęż mam wolność w fwéy ciężkiéy niewoli/
29: Ze fie wżdy mogę náplákác do woli.
30: Więc mię to zewřząd łczęście pokárało/
31: Wřzytko mi zaráz com miáá/ pobrało.

strona: 25

Iana Kochánowřkiego

- 1: Oyczyzny niémam/ mátkim ořtradała/
2: Sámám fie w ręce okrutné dořtała.
3: Cóż mię gorřzego mogło podkác w boiu/
4: Náđ to co ciérpię/ niebogá/ w pokoiu?
5: Czáfem bych rádá żáłość řwá pokryła/
6: A ná lepřżą fie pořtawę zdořylá:
7: Ale řmutnému trudno řmiech przychodźi/
8: Trzeźwi/ w piiánych řprawy nieugodźi.
9: Y mnie nieřczęną łzy moje wydáia/
10: Które mi z oczu płynác nieprzeřtaia.
11: Tegom teź pewná/ że mię nie miłuię:
12: Niémam mu zá złé/ mnie w tym nářzláduie.
13: On wię co myřli/ řwiádóm o co řtoi:
14: Ia go nie řáđzę/ áni mi przyřtoi.
15: Wřzakóź fie ktemu záwřze będę znáá/
16: Mił mi nie będzie/ bych dźiř vmrzeć miáá.
17: A ty mój brácie/ wzorem Stria twęgo
18: Pomřci méy krzywdy/ y zelżenia řwęgo.
19: Vczyń/ co twęy krwi řzláchetnéy przyřtoi/
20: Miłóść przy tobie nieomylna řtoi.
21: Iac álbo zdrowia w tym řráfunku zbęđę/
22: Albo ná koniec twoia żoná będę.
23: Pieřn IX.

- 24: KTo mi wiary dąć niechce/ day ią oku fwému/
25: A przypátrż fie ftworzeniu pilnie ták piéknému:
26: Táka iefcze niebyłá zá dawnégo wieku/
27: Anyołowi podobna bárziéy niż człowieku.
28: Ray tám gdzie oná siedzi/ á którędy miia/
29: Zá iéy ftopámi roża wftawa/ y leliia:

strona: 26

Pieśni

- 1: Iéy gwóli piékné drzewá/ dáią cién fowity/
2: Niechcąc áby ią letni żégł ogién obfity.
3: A oná myśl wfpániáłą znofząc z wkładnością/
4: Y niedobité fercá zwycięża miłością.
5: A człowiekiem ták władnie/ iáko słońce wonnym
6: Nawrotem: álbo Mágnes żelázem niefkłonnym.
7: Wiele oczóm powinien/ o Páni/ kto ciebie
8: Oglądał/ á wćiefzył twym poyźrzeniem siebie.
9: Dálżégo czáfu może niezámierzác fobie/
10: Iżby kiedy miał gładźzą oględác po tobie.
11: Niech fie więcéy niechłubią ftárodawné látá/
12: Z swoimi Helenámi: ieft zá tego świátá/
13: Którá gładkością wżytki piérwłzé ták minęła/
14: Aż y przyłżłym nádźieię ná wieki odiełá.
15: Piefn X.
16: IVno/ porzuc fwóy gniéw długi/
17: A ty Pállás tákże drugi:
18: Gładká Wenus/ gładźzą czuie/
19: Nowy fąd Paris gotuie.
20: Iábłko złoté położyłá
21: Erycyná/ bo zwątpiłá.
22: Sliczna dziewko/ ták tufz fobie/

- 23: Kléynot ten należy tobie:
24: A żadna iefzycze niewftála/
25: Któraćby go odiać miałá.
26: Równie táka ráno wíchodzi
27: Iutrzenká/ gdy dzień nádchodzi.
28: Służyć/ y hołdować tobie/
29: Kládę ia zá ńczęśćię łobie.

strona: 27

Ianá Kochánowfkiego.

- 1: A ty o méy vprzéymośći/
2: Y niewątp o ftátecznośći:
3: Bowiém póki duch wemnie/
4: Niémałz/ ieno łługę zemnie.
5: Piefn XI.
6: PRóżna twa chłubá/ niekochay fie w łobie/
7: Nie wízytkoć prawdá/ com piłał o tobie.
8: Miłość mię zwiodła/ y przez mię mówiła/
9: Ze nád cię nigdy wdzięcznielza nie była.
10: Iáko leliia rózą przeplatána/
11: Zdála mi fie twarz twoiá máłowána:
12: Oczy twé/ iáko gwiazdy fie błýłkály/
13: Pierśi twé śniegu łromotę dźiálały.
14: Gniewliweś morze śmiechem všmiérzáła/
15: Kámiénneś łerce łłowy przenikála.
16: Teraz w mych oczách wízytko fie zmienilo/
17: Obłudné łerce wízytko pokáziło/
18: Y twa niewdzięczność/ którą pokázuiefz
19: Tám/ gdzie powolność y chuć práwą czuiefz.
20: Czego mi tedy łtáteczne namowy/
21: Niemogły wybić żadną miarą z głowy:

- 22: Czegóm zbydź niemógł/ przez źiołá/ przez czáry/
23: To łam dziś wyznam ná fię z práwéy wiáry:
24: Zem był zábłędził w łwéy niemądréy łpráwie/
25: A byłćim/ iefli komu/ iák żyw práwie.
26: Ale żeś tego wdzięczna bydź niechćiálá/
27: Dáléy nie będziefz ze mnie łługę miálá.
28: To comći łłuzył/ niech iuz wniwecz idźie/
29: Bo iednák ten czás kiedyżkolwiek przydźie/
30: Ze ty włpomniawłzy y ná mé powolności/
31: Muśiłz ząplákác nie raz od żáłości.

strona: 28

Frágmentá

- 1: A ia/ bych ieno o tobie niewiedźiał/
2: Y w pułtych leśiéch łam rad będe łiedźiał.

3: **Fragment.**

- 4: POd Párnázem/ gdzie łtrumién łławnéy wody bieży/
5: Łáká práwie ná záchód pochodźiłta leży:
6: Którá zewłząd rozliczné drzewá otoczyły/
7: Podawáiąc ku źiemii ćień w goráco miły.
8: Tám było widác łtoły z kámieniá ćiofáné/
9: Widác y łáwy krętnym blufczem przydźiáné.

10: **Do Iego M. X. Arcybiskupá**

11: **Gniéźnienskiégo.**

- 12: W iákiéy łefknicy domá pozostály/
13: Wygláda oycá miłégo/ łyn máły/
14: Który mu kupić iármárk obiecował/
15: Gdy łie do miáltá ráno wypráwował.
16: Więc łie kłopoce/ co tám oycá trzyma/
17: Mniémáiąc/ że ón inłzéy łpráwy niéma/
18: Ieno pás kupić: álbo czapkę nowá:

- 19: Albo nákoniec kuklę szelągową.
20: A ten/ czego dom ząsię potrzebuie/
21: Tym czáfem chodząc po targu kupuie:
22: Tu sol/ tu gárnce/ tu koćiel miedziány:
23: Tu króy/ tu łemiesz/ tu wóz okowány:
24: Aż nic nákoniec niémáfz w páchárzynie:
25: Syná wždy sklána bánieczka nie minie.
26: Tákżec ia tefknię/ o Biskupie sławny/
27: Czekáiąc twégo Pfáltérzá czas dawny:

strona: 29

Iana Kochánowfkiego

- 1: Który z twéy łálki miał przyść w rękę moię/
2: A ty czym inłzym dziś bawifz myśl fwoię:
3: Szukáiąc w wierze ftarádawnéy zgody/
4: Y ftrzegąc pilnie oyczyftéy fwobody:
5: Iákoby domá fprawiedliwość byłá
6: A ná gránicach gotowość i siłá.
7: Iákoby rząd był y dziś/ y ná potym:
8: Wfzytká ná ten czas twoiá piecza o tym/
9: Którá zdarz Boże: iefli téz po tému
10: Czas kiedy będzie/ ziść fie słudze fwému.
11: **Kolędá.**
12: Tobie bądź chwałá/ pánie wżego świátá:
13: Ześ nam doczekác dał nowégo látá:
14: Day byfmy fie y fámi odnowili/
15: Grzech porzuciwfzy/ w niewinności zyli.
16: Láłká twa święta niechay będzie známi/
17: Bo nic dobrégo nie vczynim fámi:
18: Mnóz w nas nádzieię/ przyśpórz prawéy wiary:
19: Niech vważamy twé prawdziwé dáry.

- 20: Vżycz pokoiau nam: y świętéy zgody/
21: Niech fie nas boią pogáńfkié narody.
22: A ty nas niechćiéy odłtępować pánie:
23: Y owżzem/ rácz nam dopomagác ná nie.
24: Błogóflaw žiemi/ z twéy łczodrobliwości/
25: Niechay nam dawa dołtátek żywności.
26: Vchoway głodu/ y powietrza złégo:
27: Day wżytko dobré/ z miłóšierdzia fwégo.

Do Iego

strona: 30

Frágmentá

1: Do Ie^{go} M. páná Mikołáiá Firleíá.

- 2: KRóm dobréy sławy/ która z cnoty roście/
3: Nie pośiadł człowiek nic trwałégo proście.
4: Siłę y gładkość/ látá precz odnołzą:
5: A žáłość tudziéłz w tropy zá rołkofzą.
6: Fortuná známi igra iáko z dziećmi:
7: Dżiś pánem będziefz/ iutro śiaday z kmiećmi.
8: Cnoty nikt niéma/ ieno łam od siebie:
9: A téż do śmierći niepuści fie ćiebie.
10: A gdy ćię w niebo między bogi wniešie/
11: Sławę po świećie łzeroko rozniešie.
12: Tym twóy dziad Firléy/ Mikołaiu słynie:
13: A póki Wiłłá/ póki Nieper popłynie/
14: Ten ná południé/ oná ná północy:
15: Chwałá trwác będzie iego łpraw/ y mocy.
16: Więc y cnotliwy łyn oycá nie wydał/
17: Ku czći dziedzicznéy łwoię włáfną przydał:
18: Bo męźnie z plácu łpiéráiąc pogány/
19: Dułżę cną wylał przez pocźiwé rány.

- 20: Szláchetné róty/ których matrwé głowy
21: Chowa/ y chować będzie brzég bugowy:
22: Sławna śmierć wálzá: sławné męztwo wízędzie:
23: A żadny wiek ták niewdzięczny niebędzie/
24: Aby poślugi wálzé znakomité
25: Były potomków przyślzym kiedy íkryté.
26: A ty Firleiu/ bądź życzliwy moim
27: Nowotnym rymóm/ ábych przodków twoim
28: Tym ínadniéy służył: á iuz mię niewodzi
29: Tám/ gdzie Pegázów sławny zdróy wychodzi.

strona: 31

Iana Kochánowfkiego

1: **Carmen Makaronicum**

2: **De eligendo vitę genere.**

- 3: ESt prope wyfokum celeberrima fylua. Krákouum/
4: Quercubus infignis/ multo miranda żołędzio/
5: Íftuleam íspectans wodám/ Gdańfkumq. gościńcum:
6: Dąbie nomen habet/ Dąbie dixêre priores.
7: Hanc ego/ cum fuchos torreret Syrius agros/
8: Et rozganiaret non mądra Canikula żakos/
9: Ingredior/ multum de conditione żywoty
10: Deque ítatu vitae mecum myśląndo futurø.
11: Ecce autem mężos video aduentare quaternos/
12: Dířsimiles habituq; oris/ et dířpare bárwá/
13: Quorum vnus ízára veřtibat terga kápící/
14: Proecinctus tłuřtum nodořo fune żywotum.
15: Olli íummo ingens błýřkabat vertice pleřzus/
16: Et nogá drewniánum calcabat nuda trzewikum.
17: Ad talos alter íukniám demířerat imos/
18: Sukniám fařdorum centum/ nigrique coloris:

- 19: Huic quoque pleŕzus erat/ fed eum nutante bereto
20: Texerat/ Auŕonijs quales przynofzántur ab oris.
21: Tertius induerat multi kapam áxámity/
22: Zóltóm kábatum/ et caligas/ zóltómque koletum/
23: Zóltos trzewikos/ ízpadám/ piórumque berety/
24: Denique káncuchum/ fulua vt lint omnia/ złotum.

strona: 32

Fragmentá

- 1: Extremo mákowa fuit fuknicá/ fine vllo
2: Facta magifterio: fi non argentea pará
3: Háftkarum/ et feni penderent marginœ knáfli/
4: Pondere/ quam wielka mage res pretiofá robotá.
5: Congredimur/ dextrisque datis/ flúzbaq; powolna/
6: Ante alios/ flowis fic me compellat amicis
7: Funiger: Apparet fili quod et ipŕe fatetur
8: Vultus/ neŕcio quas animo te voluere curas/
9: Et niepotrzebnás forŕan/ quœ veŕtra inuenta eŕt.
10: Quicquid id eŕt/ wolnum tibi quod przekázát vmyŕlum/
11: Fare age: forŕan ineŕt ízáro quoque rádá cucullo.
12: Non me (reŕpndi) frebry/ złotyque cupido/
13: Zbiérándyque tenet niezbednos cura pieniádzos:
14: Nec Woiewodarum fellas/ orłumque potentem
15: Ambio/ Wirzchorum czapkám quoque nolo duorum.
16: Sed neque per blandum contraxi debita flufum/
17: Callida nec noŕtrum verŕat páni duŕzká rozumum.
18: Omnibus his vacuum gero (dijs ŕit gratia) pectus.
19: Noŕter in hoc omnis poŕitus labor/ vnica cura eŕt
20: Hœc mea/ quo pacto poŕŕim rządzare żywotum/
21: Inuidiaque procul beŕpiecznum dirigere œuum.
22: Quare/ fi quid habes/ ízérokam concute káppám/

- 23: Secretasque tui cellas scrutare rozumy/
24: Si mihi forte queas fanam conferre porádám.
25: Sic ego rozmyflo: sic cœpit frater ab alto.

strona: 33

Iána Kochánowfkiego

- 1: Macte animo iuuenis/ qui non cum simplice turba
2: Sortis ab arbitrio pendes/ ślepaque boginia/
3: Sed te rozmyflo fulcis/ dobraque porádá:
4: Ergo/ cum ſœuis alios fortuna procellis
5: Abripiet/ tua labetur tuto œquore nauis.
6: Audi igitur/ ſenfuque imo mea verba reponas.
7: Cernis vt incolumi chróſto/ młodaque choiná/
8: Annoſœ citius vertantur turbine quercus:
9: Cumque humili parcat Iouis indignatio chleuo/
10: Excellœ frogo feriuntur fulmine turres:
11: Sic et in humanis/ fili chariſsime/ rebus
12: Accidit/ vt qui ſe powagás wſpinát ad altas/
13: Fortunœ mage ſit telis obnoxius oſtris:
14: Quœ qui ſerpit humi/ qui kaſum diligit vnum/
15: Non adeo timuiſe poteſt: et non nego quosdam
16: Tales eſe ſtanos/ vbi/ ſi non vndique tutus/
17: At minus inuidiœ/ minus ipſi denique viuas
18: Fortunœ expoſitus/
19: Nam mea ter quinos œtas cum tangeret annos
20: Has itidem/ quas te video nunc voluere curas/
21: Mente volutabam tota/ totoque rozumo.

strona: 34

Frágmentá

- 1: Fors et aberráſem/ quœ ſunt humana nie mądré
2: Ingenia/ et iam me chytrus tentare diablus

- 3: Cœperat/ vt żonam nobis poymare liberet
4: Et niepotrzebnám capiti fuperaddere curam:
5: Aut ftare ingratoe niewdzięczznum limen ad aulœ/
6: Naftułkámque fequi/ et dworfkám forbere polewkám:
7: Sed mihi donarunt meliorem numina mentem:
8: Namque mihi in fomnis/ noftroœ lux relligionis
9: Viſus adeſſe pater biało Bernardus amictu/
10: Non aliter ſplendens quam Krafné lumina Phœbi.
11: Hic me cunctantem ſwietckás deponere curas
12: Iuſſit/ et ad ſacroſanctum properare zakonum.
13: Hoc quoque chare tibi faciendum cenſeo fili/
14: Si nolis nędzám præſentis nofcere ſwiáti/
15: Et ſentire tamen venturœ gaudia vitœ.
16: Paupertas tua te tutum præſtabit ab omni
17: Krzywdá fortunœ/ cœloque immittet aperto.
18: Sed fruſtra czekafz dum te Bernardus/ et ipſi
19: Admoneant dobrzy per talia fomnia diui:
20: Olim/ olim iſtud erat/ non cum ieiunia ſwiátus
21: Deſpicit/ et miſſœ nulli præſtantur honores
22: Amplius. hœc mnichus: cœpit fic deinde kápłanus.
23: Omnia quae poterant ſwietckos confundere ſtanos/
24: Quœque tibi poterant vitam zálécare duchownám/
25: Alta reuerendi dixit prudentia patris.

strona: 35

Iána Kochánowſkiego.

- 1: Quod ſi forte tuam ſubit hœc ſententia głowám/
2: Vt velis omnino chlebum iadare duchownum/
3: Malim te kſiędzum/ quam gołum cernere mnichum.
4: Nam etſi prodeſt długóz ſzemrare paćierzos/
5: Et poſunt miſſœ wielkum recludere niebum/

- 6: Et księża/ et mniŹy pǃalmos Źpięwamus eosdem/
7: Et księża et mniŹy miŹsas celebramus easdem.
8: Cumque pares Źimus coram/ qui niebǃ gubernat/
9: Inferior certe coram mortalibus ille eŹt.
10: Nam neque wefolǃs aliis pomagare bieŹiǃdas/
11: Nec potis eŹt młodǃm/ ceu nos/ choware kuchǃrkǃm.
12: Adde/ quod ipŹe Deus kapłanos primus in orbe
13: InŹtituit/ księdzosque Źuo prǃefecit ouili/
14: Plura loqui nolo/ neque enim impugnare zakonum
15: EŹt animus/ twoiǃ tu cǃetera diŹcute głowǃ.
16: Conticuit tandem/ factoque hic fine quieuit.
17: Tum Dworzǃninus: Non hoc Źinat optimus ille
18: Iuppiter/ vt Źzǃra tectum te ǃliquando kǃpicǃ
19: ǃŹpiciam/ aut drowniǃnos geŹtare trzewikos.
20: Sed neque te manicis capiat reuerenda Źzǃrocys/
21: Nec Canonicorum bulǃe/ dzieŹiǃtaque kopǃ.
22: Nil magis inuiŹum eŹt hac tempeŹtate kǃpłanis/
23: Nil monachis toto videas odioŹius orbe.

strona: 36

Frǃgmentǃ

- 1: BiŹkupos male czapkǃ biceps/ male Źtula tuetur/
2: Nil profunt klǃtŹǃe/ neque diabli forŹitan ipŹi
3: Iam metuunt krzyŹos.
4: Te moneo/ Źi quid iuuenis Źub pectore Źancǃ
5: Mentis habes/ chlebum noli curare duchownum:
6: Inuenies aliam/ libeat modo diŹcere/ drogǃm/
7: Qua inŹiftens poŹsis prodeŹŹe tibiŹue tuiŹque/
8: Nec tantum inuidiǃe Źubeas/ ludzkǃsque przymowkǃs.
9: AudiŹti mnichos/ wyŹłuchǃŹtique kǃpłanos/
10: Et dworzǃninum facientem verba tuliŹti/

- 11: Extremus labor est/ atque hic brevis/ vt ziemiáninum
12: De fwoio słuches dicentem pauca/ ziemięństwo.
13: Nec tibi noſtra aliquem pariat diſſenſio błędum/
14: Dum ſwoium laudat/ dum cudzum quisque żywotum
15: Improbat/ et ſwoium kázdus te vellet habere.
16: Forſitan et monachus fieri/ fierique kápłanus
17: Non mala conditio est/ et habent ſua commoda dwory:
18: Nec ziemiánie carent. fed tu wybierare memento
19: Vitam/ naturę quę ſit accommoda/ twoie.
20: Nempe/ potes czyſtum verbis iurare żywotum/
21: Et quod iuraſti re ipſa proeſtare: kápłanus
22: Sis licet/ et ſwietckos ſecurus negligę ſtanos.
23: Sin aliud natura inbet [!] / quam ſwietę kápłáństwo/

strona: 37

Ianá Kochánowſkiego.

- 1: Tu ne lude deos/ et frogum wára piorónum.
2: Atque hoc est vnum/ cur noſtro tempore więcý
3: Expediat ſwietckum/ quam ſtanum ambire **duchown^{um}**.
4: Omnes ludzie fumus: nobis tamen eſſe zónatis
5: Conceſſum est: ſolos grzéch est ozeniare kápłanos.
6: Quanquam mirari poſſis/ et iure podobno/
7: Eſſe ſcelus kſiędzo cnotliwą ducere zónam/
8: Et non eſſe ſcelus kurwám choware kuchárkám.
9: Sed valeat: noſtri non est hęc gadká rozumy.
10: Hoc inquirendum potius/ dworſkumne żywotum/
11: An tibi conducat ſtanum wybierare ziemiáńſkum.
12: In qua parte quidem non est/ quod multa loquamur/
13: Tu modo quid faciant/ non quid dworzánie loquantur/
14: Videris: illi quidem laudant/ ſwoiumque żywotum
15: Przekładant aliis: fed cum ſunt multa loquuti

- 16: Magnifice/ et láłkám iactarunt vřque królewřkám/
17: Ad pługum tandem redeunt/ fiuntque źiemianie.
18: Vnde obaczare potes/ laudari forřitan aulas
19: Sed miłé domá peti: řwoius res optima katus:
20: Nulli flecto genu/ sum wolnus/ feruio nulli/
21: Gaudeo libertate mea/ pewnoque pokoio.
22: Non expono animam wiátris/ longinqua petendo
23: Lucra/ neque occido biednum lichwiándo człowiekum.
24: Non habeo wielkos/ řed nec defydero/ řkárbos/
25: Contentus sum forte mea/ włáfnámque paternis

strona: 38

Frágmentá

- 1: Bobus aro źiemiam/ quœ me fuřtentat alitque:
2: Ipři epulas nati/ cnotliwaque żoná minifřrat/
3: Omne gotowa pati mecum/ quodcunque ferat řors.
4: Sum procul inuidia/ beřpiecznos dormio řomnos/
5: Spero nihil/ curas abigo/ mihi denique uiuo.
6: Sic olim vixiřse homines/ cum żłoté fuerunt
7: Secula/ crediderim potius/ quam flumina lacte
8: Manářse/ et dębos miodum rorařse gotouum.
9: Atque hœc pro řtano paucis řint dicta źiemiańřko.
10: A quo ři quisquam te řeuocat/ ille videtur
11: Omnino vitam tibi non życzare beatam.

12: Ná XII. tablic ludzkiego zywoťa.

I.

- 13: ŻNáć/ że řie człowiek nie ná rořkofsź rodźi/
14: Bo z płáczem ná ten nędzny řwiáť przychoďi. II.
15: Nie długo/ dźiatki/ téy gry wářzéy bęďzie/
16: Pochwili drugi náď czym inřzym řięďzie. III.
17: CZego żá řwieźá řkorupá náwrzázá/
<http://rcin.org.pl>

18: Ten zapách będzie w łobie długo miáá. IIII.

19: I Akoby téz rok bez wiofny mieć chcieli/

20: Którzy chcą/ żeby młodzi nie fzáleli.

Wszystko

strona: 39

Iana Kochánowfkiego.

V.

1: WSzytko myśliwcy ná tym biédnym świecie/

2: Moźniejszy ząwždy podlejšzego gniećie. VI.

3: AZa nie lepiéy ławy cnéy poprąwić/

4: Niż prózno siedząc w ćieniu wiek fwóy trawić? VII.

5: PRąwá łą równie iáko páięczyná/

6: Wróbl fie przebiie/ á ná mużkę winá. VIII.

7: GDy łczęćie niechce/ y rádá poblądzi/

8: Fortuná światem/ nie nas rozum/ rządzi. IX.

9: Nie kto ma złoto/ ma perły/ ma łzáty/

10: Ale kto ná fwym przełtał/ to bogáty. X.

11: GDy będą Bogá vftá wznawály/

12: Niechayby fie go y łprawy nieprzály. XI.

13: Biédna łtároći/ wfzyłcy ćie żądamy/

14: A kiedy przydziełz/ to zás nárzékamy. XII.

15: OMyłny świecie/ iákoć fie tu widzi/

16: Dołzedłem portu/ iuż więc z inłzych łzydzi.

strona: 40

Frágmentá

1: Ná obraz Lukreciiéy.

2: LVkrecią mié zwano/ w Rzymiem fie rodziłá/

3: A iż mi ma poczćiwość gwałtem wziętá byłá/

4: Przez ćie/ zły królewicze/ to/ com nie ták drogo

5: Szácowáá/ fwą włafną krew przelaám łrogo.

6: Ná obraz Kleliiéy.

- 7: IA to Klelia płynę przez Tybrową wodę/
8: A zá fobą zakładny huf pánieński wiodę.
9: Ale iż sie mnie znowu dopiérał król frogi/
10: Wydano mię/ vchodząc poſpolitéy trwogi/
11: Gdzie iednąk miáſto grozy ieczem pochwaloná:
12: Y z vczíwémi dáry do domu wróconá.

13: Ná mężną Telezylę.

- 14: Nie tylkoſ náuczonym ſławna rymem ſwoim/
15: Dżiwuiem ſie y ſercu/ y vczynkóm twoim/
16: Cnotliwa Telezyllo: bo gdyſ wſłyſzáła
17: O wielkiéy ſwych porażce/ wneteſ brón porwáła/
18: A twym ſmiałym przykładem/ wſzytká płeć niewieſcia
19: Rzučila ſie zá tobą/ y nie dáłaſ weſzcía
20: Nieprzyaciólóm frogim w miáſto choć zwalczoné:
21: Przeto twé imię będzie ná wieki pomnioné.

22: Ná moſt Wárfzawſki.

- 23: BOgzeć záplác/ o Królu/ żeſ ten moſt zbudował/
24: Piérweyem záwždy ſzeląg nád potrzebę chował:

strona: 41

Ianá Kochánowſkiego

- 1: A dziś y teném przepił: bo idąc do domu
2: Napozniéy/ od przewozu nie płácę nikomu.

3: Frágment bitwy z Amuratem

4: v Wárny

- 5: KTórégo Bohátérá/ będzie wola twoiá/
6: Albo króla/ dziś wſpomniéc/ złota lutni moiá?
7: Bogu czeſć ma bydz/ naprzód y nákoniec/ dáná:
8: Bo ten wſzytek ſwiát rządzi/ á ſam niéma páná.
9: Temu ſie niebo kłania/ y ogniſté zorze/

- 10: Temu ziemią hołduie/ y nawálne morze.
11: Kto niewié/ iáko Iáfón do Kolchów żeglował/
12: Kędy smok nieuśpiony złoté runo chował?
13: Komu táyné są brátów Thebáńskich niezgody?
14: Y krzywdá zacnych Gréków/ y Troiáńskie szkody?
15: Albo iáko Herkules/ kwóli pánu złému/
16: Przeciw frogim zwierzętóm czynił dofyć swému?
17: Niech ia téż co o tobie powiem/ Włodzifławie:
18: Acz mój dowcip trudno ma w to vgodzić práwie.
19: Ale ty święty królu/ który prze swé cnoty/
20: Y prze mężtwoś osiągnął w niebie stolec złoty/
21: Pomoż mi chucią swoią/ á przyśpórz wymowy/
22: Abych twą sławną bitwę mógł opisać słowy
23: Którąś miał z Amuratem przy niešťczęlnéy Wárnie/
24: Gdzie twé przednie zwycięztwa legły ztobą márnie.
25: Iáko więc kto nieznáczny/ któremu zámkniony
26: Páński páłac/ kiedy kto idzie przełożony/
27: Ciśnie sie we drzwi/ áby mógł zá tą pogodą/
28: Páński máieřtat widzieć/ choć nie Woiewodą:
29: Ták ia/ o zacny królu/ twym imieniem/ które
30: Prze dziéłność/ y wyfoki rozum idzie wzgóre:

strona: 42

Frágmentá

- 1: Swé podlé rymy zdobię/ ábych mógł przy tobie/
2: Wcířnać sie w ludzką pámięć/ cóř ty ziednał sobie.
3: Naydą sie/ króm wątpienia/ wielowładny pánie/
4: Którym ku twéy ozdobie wymowy dořtanie:
5: Między któremi dopuść tym téż iábłkóm pływać/
6: Siłá ich swoim płáńczem moześz ty pokrywać.
7: Wielka chłubá záprawdě/ komu to Bóg dáie/

- 8: Ze czego z przodków niema/ lam przez sie dostacie:
9: A fwa cnota tak swieci/ ze y przodki dawné/
10: Rozswieca/ y potomstwu imie czyni slawne.
11: Lecz to wietfza/ gdy kto iest zprzodków tey zacnoscii/
12: Zeby mogl slawnym bydz zwan y krom swey dzielnosci:
13: A zas tak zycie/ ze tez krom przodków swych slawy/
14: Moglby zawzdy bydz znacznym prze swe tylko sprawy.
15: Tobie ta chluba/ Królu/ sluzi: iekli komu:
16: Bo vrodzifzy sie w tak znakomitym domu/
17: Niewiedziec/ tyli wietfza cześć małz z przodków swoich/
18: Czyli oni chwalniefzy z wylokich cnót twoich.
19: Tyś mych rymów dziś wódzem: lecz ia/ idac w drogę
20: Obiecana/ przyftoynie sklónie piérwey nogę
21: Do káplice twych przodków/ które pozdrowifzy
22: Naprédce/ wróce sie zas na gošciniec piérwfzy.
23: Tu sie naprzód da widziec twóy pradziad vczíwy
24: Iágełło/ który vmył czyni mi wąpliwy:
25: Iekli ma bydz człowiekiem zwan bogoboyniefzym/
26: Czyli w rzeczach rycérfkich hetmáném dziełniefzym.
27: On záprawde/ prze cnote/ y żywot swóy swięty/
28: Będac z wielkiego księstwa na królestwo wzięty:
29: Przywiódl Litwę do tego/ ze sprošność pogánfką
30: Porzuciwfzy/ przyieli wiare krzešciianfką.
31: Y zbrácił sie z Polfką: czym ón tym groźniefzym
32: Był swym nieprzyaciólóm: dam pokóy rowniefzym.
33: Ale hárdé Krzyżaki tak ftarl iednym boiem/
34: Ze ie niemaal zwalzone podał dziecióm swoiem.

strona: 43

Iána Kochánowfkiego

- 1: Z dobrych dobrzy sie rodzą: fyn oycá nie wydał:

- 2: Lecz ku łławie dziedzicznéy y fwą wławną przydał/
3: Król dwu korón Włodźiław: bo biiąc pogany/
4: We krwi nieprzyacielkiéy vpadł zmordowány
5: W pośrzód ziemi Tureckiéy: iego poświęconé
6: Kości nie są w oyczyłtym grobie położoné:
7: Grób iego iełt Europá: łłup śnieżné Bálchány:
8: Napis/ wieczná pámiątká między Krześciány.
9: Po nim ná páńłtwo włtąpił brát iego rodzony
10: Kázimiérz/ co vczynił ledwé námówiony:
11: Bo przegładał trudności/ które nád koroną
12: Wiśiały prze łpór ludzki/ y myśl rozdwoioną/
13: Litwy (mówię) z Polaki: iednák w to vgodził/
14: Ze do dálłzych niełnażek drógę był zágradził.
15: A zwiąłki łtarádawné wcale nam zołtały/
16: Aż zá czáleł y myśli burzliwé vłtały.
17: Ten Prufką ziemię pośiadł/ á Krzyżaki boiu
18: Ták nákarłił/ że prośic muśieli pokoiu:
19: Który ták otrzymáli/ że páná inłżego
20: Niemieli znác ná wieki/ prócz króla Polłkiégo.
21: To był twóy dziad/ o Królu/ podobien orłowi/
22: Który prędkim piorunem łłuząc Iowifzowi/
23: Tákíe potomłtwo ná świałt/ iáki łam/ podawa/
24: A tym dziedziczny vrząd/ y gróm lotny zdawa.
25: Ták ón będąc od Bogá krolem połtawiony/
26: Tákíe łyny zołtawił/ że káždy korony
27: Był znich godzien: iákoż téz włzyłcy królowáli/
28: Oprócz kórtzy łtan inłzy chcąc łobie obráli.
29: A łtarłszy więc Włodźiław Czechóm rołkázował/
30: A potym záś y Węgróm walecznym pánował/
31: Olbráchtá vbiezawłzy: łtánał Bóg zá łzkodę

- 32: Y temu/ wziął oyczyłté páńłtvo zá nagrodę.
33: Ten iáko był ku wielkim rzeczóm závždy chćiwy/
34: Dałby to był Bóg/ áby ták był y łczęśliwy:

strona: 44

Frágmentá

- 1: Ale fortuná závždy iego rády prołá/
2: A náwet y żywotá záyżrzálá mu zgołá.
3: Ná iego mieyfce wftąpił Alexánder łlawny/
4: Ten Polakóm/ y Litwie zwiázek łtárádawny
5: Odnowił: Wołochy bił/ y Tátáry grómił:
6: Lecz y tego prędko fen żelazny vłkrómił.

7: APOLLO.

- 8: ADmetów domie/ gdźiem ia/ choćiam bogiem/
9: Skołztowác muśiał łłżebnégo łtołá.
10: Przyczyná tego Iuppiter/ który mi
11: Syná piorunem zábił prędkolotnym.
12: Zá którym gniewem pobilem Cyklopy/
13: Kowale grómné/ á oyciec mię zá to
14: Przymuśił łłżyc ćłeku śmiertelnému.
15: Przyłzedłzy tedy w ten kray/ páłłem woły
16: Gołpodarzowi/ y tegóm łtrzęgł domu
17: Aż do tych czásów: bo łie pánu dołtał
18: Świętobliwému/ y łam świętobliwy/
19: Feritowému łynu/ którégom ia
20: Obrónił śmierć/ vłłagawłzy Párki/
21: Y pozwoliły mi tego/ że Admet
22: Może vść śmierć/ dawłzy ná łwé mieyfce
23: Kogo inłżégo/ coby zań chćiał vmrzéc.
24: Włzytki obłzedłzy tedy przyiáćioły/
25: Oycá/ y mátkę/ co go vrodziłá/

- 26: Nie nálezł/ okróm żony/ która żywot
27: Zań chce położyć/ y rozłtác fie z światem/
28: Którá po domu teraz mdłą niebogę/
29: Ná rękú nołzą: bo iéy dżiśieyłzégó

strona: 45

Iana Kochánowłkiego

- 1: Dnia vmrzéc przydżie/ y dułżę położyć.
2: A ia/ żebych przy tym niełczęścú nie był/
3: Póydę precz/ á ten wdżięczny dom zołtáwię.
4: Ale iuż y śmierć widzę niedáleko/
5: Kśieniá vmárłych/ która iá pod niłką
6: Ziemię ma dowieśc: á práwie wczás przyłżlá/
7: Pilnując ná ten dżień kiedy ma vmrzéc.
8: SMIERC. CO przed tym domem/ co tu Phœbe czyniłz?
9: Ná nowe krzywdziłz łamiąc náłżé práwá/
10: Y łupy náłżé gwałtem wydżieráiąc.
11: Máłóś miał ná tym/ żeś Admetá śmierci
12: Vchował/ Párki zdrádlivé podłzedłzy?
13: Teraz czego tu z groźnym łukiem łtrzeżesz?
14: Toli Alceftis obiéráá kiedy
15: Záłtápić meżá/ y vmrzéc zań rzeklá?
16: APOLLO. Niebóy fie krzywdy/ y gwałtu odemnie.
17: SMIERC. Iáko fie nie bać/ takim ciebie widząc.
18: AP. Móy to obyczay záwždy z łukiem chodzić.
19: SM. Y temu domá niełłufznie pomagác.
20: AP. Bo mię przygodá przyácielłka boli.
21: SM. Y chcesz mi odiać y tego drugiego?
22: AP. Włzákem y tego gwałtem ci nie wydárł.
23: SM. Przécżze ná ziemi ielł/ á nie pod ziemiá?
24: AP. Iż zá się żonę dał/ po któraś przyłzedł.

- 25: SM. A odwiodęz ią pod ziemię głęboką?
- 26: AP. Idź/ vczyń: bo niewiém/ iefli cię námówię.
- 27: SM. Strácić kto ma byđz łtrácón: toć sie rzekło.
- 28: AP. Nié: ále tym śmierć dáć/ którym przyłtoi.
- 29: SM. Iuż znam czego chcelz? y chęć twoię widzę.
- 30: AP. Możelz Alceftis tedy przyść kłtárości?
- 31: SM. Niemoże: ták wiédz: y ia cześć rad widzę.

strona: 46

Frágmentá

- 1: AP. Przedsię nie weźmiesz ieno iednę dufzę.
- 2: SM. Kiedy mrą młodzi/ więłszą chwałę biorę.
- 3: AP. Gdy łtáro vmrze/ hoyniéy ią pogrzebą.
- 4: SM. Bogátym kwóli práwo Phœbe łtáwifz.
- 5: AP. Iákos rzékł? czy sie niepomnifz/ choć mądry?
- 6: SM. Kupiłby/ kto by miał zacz łtárym vmrzéc.
- 7: AP. Więc mi téy łálki tedy nie vczynifz?
- 8: SM. Niemogę: włzák wiéłz moie obyczáie.
- 9: AP. Ludzióm przeciwné/ y bogóm mierżioné.
- 10: SM. Prózno małz o to łtać/ co byđz niemoże.
- 11: AP. Vłtániefz wierzmi/ choćias to łuruwa:
- 12: Táki tu przydźcie mąż w dom Feretowy/
13: Od Ewrifłthea po konie połłány
14: Do źimnéy Thrąby/ który tu w gościnie
15: Bęđąc/ wydrzec tę gwałtem białugłowę:
16: Więc ci powinien przedsię nic nie bęđę/
17: A ty vczynifz tółz/ y kłać nie bęđziefz.
18: SM. Ty wiele mowiac przedsię nic nie weźmiesz:
19: A tá niewiáłtá póyđzie iuż pod ziemię.
20: A idę do niéy przeżegnác ią kołą/
21: Bo to iuż bogóm źiemnym poświęcony/

- 22: Komu ia kołą włos wŃtrzygę z głowy.
23: CHOrus. Czemu ták ćicho we dworze/
24: Czemu dom vmilkł Admetów?
25: POLO. Ale nigdziéy przyiaćielá
26: Niémáľz/ coby nam powiedział/
27: IeŃli iuż vmárłéy plákác
28: Krolowéy mamy/ czy iefzcze
29: Zywa Alceftis/ wedla mnie/
30: Y wedla wŃzytkich/ mężowi
31: Ze wŃzech niewiaŃt nawiernieyŃza.

strona: 47

Iana KochánowŃkiego

1: Przy pogrzebie rzecz

- 2: Siłá fobie ludzie mądrzy dawnégo wieku/ moi łáľká-
3: wi Pánowie/ głowy vtroŃkali: chcąc to Ńwiátu wy-
4: wieŃć/ ze przygody/ nieczęŃćie/ y Ńmętki wŃzelákie mogá
5: człowiekowi nie bydź ćiężkié/ áni Ńilné: ále temu wŃzyt-
6: kiému rozum dobrze zdołác/ y wytrzymác może. Y mie-
7: li po fobie wywody wielkié/ y waźné/ iáko Ńie onym zdá-
8: ło: ále/ iáko łámá rzecz okázuie/ nie bárzo potęźné. Bo
9: nietylko tego w ludzi wmówić niemogli/ ále y między
10: łámémi/ rzadki/ któryby to był ná fobie przełómił/ żeby był
11: w téy mierze według náuki Ńwéy Ńie záchował. Ták po-
12: dobno wŃzytko łátwiéy Ńłowy wyrzéc/ niźli rzeczą łámą
13: wypełnić. Y niemáľz Ńie záprawdę czemu dźiwowác/ że
14: mądré/ y Ńzórokié wywody Ńmętku/ y źáłoŃci ludzkiéy po-
15: hámowác niemogá: bo trudno iefť z przyrodzeniem wal-
16: czyć: á Ńerce człowiecze nie iefť kámienné/ áni źeláźné: iá-
17: kiégo żadna troŃká/ y żaden žal nie ruľzy: ále z téyże krwie/
18: co łam człowiek/ y tegóź ciáľá Ńtworzoné: które iáko rá-

- 19: dość/ y poćiechę swoię czuie/ ták z niezczęścia/ y z przygo-
20: dy fráfowác fie muśi. Doświadczamy tego łámi ná fo-
21: bie: day Boże/ aby nie ták częłto: ále/ záłíté doświadcza-
22: my. A my więc teraz zá tym fortunnym teráznieyłzym
23: przypadkiem náłzym czuiey/ co to iełt záłość. Abo-

strona: 48

Frágmentá

- 1: wiem ftráćilífmy w domu swoim tego/ iákiego drugiego
2: (prawdá fie znác muśi) niémamy. A ftráćilífmy nie ták
3: brátá/ iáko włáfniéy oycá. Bo po zefzćiu rodziców ná-
4: łzych/ máiąc ón nietylko láty/ ále y rozumem przed infzá
5: bráćią/ włyłtki trudności náłzé fpólné/ które więc po
6: zmárłym oycu ná dzieći póspolície przypadáią/ wźiął był
7: ná swoię pieczá: y ták fie z nimi fpráwował/ żełmy zá pil-
8: nośćią iego żadného vćzérbku w fprawiedliwości fwéy
9: nie wźięli. A/ zácołmy mu y dziś wielce powinni/ nietyl-
10: ko nam chudobę náłzé wcale záchował/ ále y przyiaźń fą-
11: siedzká: bołmy do téy doby/ z czego Pánu Bogu bądź
12: chwałá/ áni przysięgi żadnéy / áni záłzćia żadného znikim
13: nie mieli. Co włyłtko Bogu naprzód/ á potym iego ob-
14: myśłowániu/ y przestrodze przypilác muśimy. A nietyl
15: koć w młódzých lećiech/ y w niebytności drugich nam był
16: rádźien/ y pomocen: ále przez włytełk wieł fwóy/ iáko
17: brát prawdziwy/ trudności náłzych wźelákich przeltré-
18: gał/ y brónił. A tá więc iego godność/ którą go był Bóg
19: opátrzyć raczył/ niebyłá ták okréłona ábo wázka/ żeby fie
20: tylko w domu iego łámyłm záwierác miálá: ále síłá ob-
21: cych ludźi/ síłá wdów y sírół vbogich rády iego vźywá-
22: ło: którey ón nie funtem isćie/ że tak mam rzéc/ áni łok-
23: ćiem przedawáł/ ále y dářmo/ y hoynie włyłtkim potrze-

24: bnym wżyczał/ y ták wiernie/ że ná rádźie iego żaden fie nigdy nie omylił.

25: Słufznie tedy prze śmierć iego dziś ná

strona: 49

Iana Kochánowŕkiego.

1: łobie ten wbiór nośimy/ y ná fercu żal wielki mamy/ z
2: któregośmy y obronę domá/ y między ludźmi dobrą fła-
3: wę mieli. Ale nam podobno teraz więcéy trzebá ná taką
4: rzecz fie zdobywáć/ któraby żáłość náfżę rychléy léczyć/ ie-
5: śliby to można rzecz byłá/ niżli iątrzyć/ y fżerzyć mogła.
6: Iákóż niepomáłu fie ztąd ćiefzymy/ że przy téy oftátniéy
7: pośludze brátá náfżego/ W. M. ták wiele/ y ták zacnych
8: ofób widzimy. Bo nie ledá to znák ieft łáŕki W. M. prze-
9: ćiwko niemu. Kiedybyście W. M. komu żywému tę
10: wczćiwość czynili/ mogłoby fie iákokolwiek zdáć/ że to w
11: nádźieię przypodobánia iákiego/ álbo więcy oddánia czy-
12: nićie: Ale czyniáć to wmarłému kwóli/ który tego oddáć
13: iuz niemoże/ żadnéy wátpliwości w tym nie mamy/ że
14: to W. M. z wprzýmey/ y práwéy chęci przeciwko niemu
15: czynićie: dáiąc to nietylko nam bráciéy/ y powinowátym
16: iego znáć/ ále wżytkim ludźiom wobec/ że wczćiwé zá-
17: chowánié brátá náfżego nie wmarło z nim pośpołu/ ále ży-
18: wie w fercach W. M. cnotliwych ludźi. A toć ieft ón
19: owoc wiary/ cnoty/ y godności iego: z którégó my po-
20: winowáci ćiefzyć fie niepomáłu mamy/ á potomśtwo ie
21: go y przykłąd bráć może/ áby oycowŕkim śtrychem fie fpra-
22: wuiáć/ do tegóz záchowánia/ y dotéyże dobréy fła-
23: wy przyść kiedy mogli. Zá ták wielką tedy łáŕkę którą
24: W. M. temu zmarłému ćiału okazáć raczyli/ W. M.
25: pánóm fwym wielce dziękuujemy: proźáć PANá BO-

strona: 50

Frágmentá

- 1: gá/ áby ón íam zá nas / którzy tego ták dálece odfluzyc
2: niemozem/ W. M. to hoynie pláćić/ y nágradzác ráczył.
3: Tego záprawdę y íobie/ y tym vbogim šírotom/ tákże y
4: téy vczćiwéy á ztrofkánéy małżonce iego życzymy/ y pro-
5: símy/ áby oni téy lálki W. M. którém oyćiec ich po W. M.
6: nietylko zá żywotá/ ále y po śmierći doznował/ mogli
7: bydż téż vczefniki. A oni zá powodem nas téż ftárńzych
8: ftárác íie półpólu známi będą/ íákobyńmy lálkę W. M.
9: íobie záflugowáli: pánie Boże day tylko/ áby w potrze
10: bach póćiefzniefńzych/ niźli tá íeft.

11: **Epitaphium Káíprá Kochánowńkié^{go}**

12: **Pífarzá Sendomierskiégo.**

- 13: KAlprá Kochánowńkiégo tu íchowano kości/
14: Człowieká cnóty wielkiéy/ y wielkiéy godności.
15: Pláććie vbogíe wdowy/ y ímętné šíroty:
16: Vmárł ten/ co ná pieczy wálzé miał kłopoty.

17: **Nagrobek Tęczynńkiému.**

- 18: STára íkargá/ á prózna/ ná śmierć íie żáłowác/
19: Bowiém oná nikomu niezwyklá folgowác:
20: Bierze ftáré y młodé/ kto íie íéy náwinie:
21: Ten píerwéy/ á ów pozniéy: przedsíę nikt nieminie.
22: Aby kto Neńtorowéy doczekał ftárości/
23: Co to íeft przeciw onéy niezmiernéy wieczności?
24: Bo gdy óftátek przydzíe/ cokolwiek minęło/
25: Iednym flowem/ niémáńz nic/ wńzytko vpłynęło.

strona: 51

Ianá Kochánowńkiégo.

- 1: Nie láty/ ále cnotą żywot mierzyc mamy:
2: Z téy ony zacné męże y dźíz íeńcze znamy.

- 3: Których kości iuż dawno w prochu nieznác: ále
4: Sławá kwitnie/ y kwitnąć zázwdy bédzie wcale.
5: Z téy ftrony/ o Tęczynólki/ twóy wiek bédzie długi/
6: Iáko cię kolwiek nagle/ imo twé zaślugi/
7: Sroga nieubłagána śmierć opánowála
8: A biég twoiéy młodości zawiłtnie przerwála.

9: Smierci fie nie bac, cnoty

10: názládowác.

- 11: SYnu móy/ flufznie fie zły człowiek śmierci boi/
12: Ale fie iéy dobrému lękáć nieprzyłtoi:
13: Bo zły mniema/ że wżytek iuż ná wieki ginie/
14: A dobry práwie w ten czás do portu przypłynie.
15: Y ty méy śmierci nie płáč: mnie fie dobrze dzieie/
16: Takem boiázni prózen/ iáko y nádzieie.
17: Láłká páńlka nádemną: ty mię nie wydaway/
18: A cnoty názládowác fyntu nie przełtaway.
19: Cnoćie niebo zapłátá/ y wieczné wesele/
20: W roskofzách świátá tego źle pokládác wiele.
21: Wízytko to iáko trawá czáfu fwégo minie/
22: Ale flawá poczciwa y po śmierci flynie.
23: O tę fie fyntu ftáray wízelákim fpofohem/
24: A wdźięczniéy mi vczyniłz/ niźby nád mym grobem
25: Płákał wednie y w nocy: to wiédz/ kto do niebá
26: Dołtał fie raz/ tego iuż płákác niepotrzebá.

27: Frágment nagrobku.

- 28: IAż to ciébie ciéłzyć mam/ ímętny Rádziwile/
29: W tym żáłołnym przypadku téy niefczłéńéy chwile?

strona: 52

Frágmentá

- 1: Gdzie rzeczy/ álbo y flów tak włádných dołtáne/
<http://rcin.org.pl>

- 2: Którémibych miał léczyć twoię ciężką ránę?
3: Trudna to na mię: lubo twóy žal niehá mowny/
4: Lubo téz chcę wważyć ten fwoy dowcip rowny.
5: A/ by téz był nawiętłzy/ iáko człowiek twému
6: Płáczu ma kres zámierzać ták fpráwiedliwému?
7: Iáko łzy ma há mowác? które žal ferdeczny
8: wyćifka/ nie ináčzý ieno iáko wieczny/
9: Wodę z fkály zdróy pędzi/ á tá niewftrącona
10: Szrodkiem nieofufzonéy łáki fwoy pław kona.
11: Czy cię podobno fczęścié pomáłu dotknéło/
12: A nie pół práwie fercá z pierśi twych wyięło?
13: Stradałéś (ách záłości) ze wfzech milszéy żony/
14: Którá iáko nátura/ ták y cnotá/ z ftrony
15: Káżdá fwoiéy/ ták były bogácie nádáły/
16: Ze w téy mierze iuż więcey przydáć nic nie miáły.
17: Názbýt fczęśliwy názbýt zdałéś fie bydź Bogu
18: Rádziwile/ byś był w tym towárzyftwie/ progu
19: Swych lat ofátnich dofzedł: w pół kréfu nie byłá/
20: Kiedy cię twoiá biedna Hánná vpuściłá.
21: O práwo krzywdy pełné/ o nieznośna kśięni
22: Mdłych bogów/ y pod ziemiá miełzkáiących cięni.

23: Epitaphium.

- 24: CO raz Bóg przezyrzał/ to iuż bydź muśi/
25: A o to człowiek prózno fie kuśi/
26: Aby nawiętłzé iego ftáráníé/
27: Mogło zátzymác to wieczné zdáníé.
28: Wfzytko ná świećie idzie fwym pędem/
29: Nie omylnościá/ ábo zá błędem.
30: A co z przyczyny wiecznéy zftępuie/
31: Tego y fam Bóg nie rad há muie.

strona: 53

Iana Kochanowkiego.

1: Pieśń

- 2: Niewinna duzo/ owaś ty iuż w niebie/
3: A iam tu zołał nieścężny bez ciebie/
4: Ná śwóy ciężki płacz/ ciężką żałość swoię:
5: Niechciał tego Bóg/ bych był głowę twoię
6: Ia pierwéy zaległ: bo ciebie straciwszy/
7: Straciłem wzytko/ á nád mię trokliwszy
8: Iuż bydź niemoże: froga śmierci/ to ty
9: Vmiełz vgodzić/ gdzie nawysze cnoty.

10: Pieśń.

- 11: KTo mię w mym ciężkim fráfunku rátuie?
12: Moia tak łączną duzá lie nieczuie/
13: Aby poćiechę iáką przyiac miałá/
14: Wyiawzy kiedy prózna będzie ciála:
15: Tam cię oględac mam dobrę nadzieię/
16: Szlachetny duchu/ dla którego mdleię.
17: A cierpiac w feru tak nieznośną ránę/
18: Aż w ten czas plákac/ gdy y żyć/ przeltanę.

19: Pieśń.

- 20: KTo kiedy miał słufznieyżą przyczynę plákania?
21: Razem mie szczęcié mégo wzytkiego kochania
22: Zbawilo/ dużę tylko przy mnie zołtawiwzy/
23: Iż bych vpad swoy czuiac/ tym był nieścężliwzy.
24: Snadźby lepię/ by iedno nieczuc żalu swého/
25: Twardą skála gdzie stanać szród morza hucznego/

strona: 54

- 1: O którąby lie wiecznie morfkié rozbiiały
- 2: Flagi/ y nieokrotné wiátry vderzały.
- 3: Równéy podobno rozum rádzić może szkodzie/
- 4: Ale iáka iest moiá/ nie zdoła przygodzie.
- 5: Dziaćkiż mię ćiefzyć máią? czy zóná cnotliwa?
- 6: Y dziateczki Bóg pobrał/ y mátká nie żywa.
- 7: Wieczny Boże/ słuźnie mię karześz zá mé złości/
- 8: Iednák nietylko pátrzay ná moje krewkości/
- 9: Lecz y miłosierdzie fwé chćieý mieć ná baczeniu/
- 10: Láską swoią mię twiérzác w moim vtrapieniu.

11: Epitaphium.

- 12: PRózné náłże stáranié/ Ná wieczné Bozkié zdánié:
- 13: Co Bóg rzékł/ to tak będzie/ Człowiek tego niezbedzie.
- 14: A cokolwiek czynimy/ Y cokolwiek ćierpimy/
- 15: Wszytko pochodzi z niebá/ W tym nam wętpić [!] nie trzebá.
- 16: Piérwży dzień dał káżdemu Y oftátni/ á k fwému
- 17: Końcowi wszyfcy idziem/ Zkąd iuz ná zad nieprzydziem.

18: Ná fwé księgi, do Lafkiego.

- 19: PSálmy sýlam/ gdzie kogo naboźnégo słyżę:
- 20: A fráłzki záś dla dobrych towarzysów piżę.
- 21: Sobóćká pánióm służy: gracze odpráwię
- 22: Száchami: á wesołe pieśniámi dáruię.
- 23: Tobie/ Lafki/ co wláfnie záwołánié twoie/
- 24: Zacné Hetmány dáia/ y furowé boie.

strona: 55

- 1: Cum gratia et Priuilegio S. R. M.
- 2: W KRAKOWIE,
- 3: w Drukárni Lázárzowéy, Roku Pánskiégo,
- 4: 1590.